

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2107

Vragen van het lid **Bergkamp** (D66) aan de Minister voor Rechtsbescherming over *het verslag schriftelijk overleg over het rapport Werkgroep liberalisering naamrecht* (ingezonden 11 januari 2018).

Antwoord van Minister **Dekker** (Rechtsbescherming) (ontvangen 16 mei 2018). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 1029.

Vraag 1

Kent u het verslag schriftelijk overleg over het rapport Werkgroep liberalisering naamrecht?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3 en 4

Wat is de laatste stand van zaken omtrent het liberaliseren en het moderniseren van het Nederlands naamrecht? Bent u voornemens om met wijzigingen van het naamrecht te komen?

Hoe kijkt u aan tegen de huidige procedure rondom de naamkeuze van de geslachtsnaam voor een kind waar bij gehuwde ouders het kind standaard de geslachtsnaam van de vader krijgt (opvangnorm) en bij ongehuwde ouders, adoptieouders en duomoeders het kind standaard de geslachtsnaam van de moeder krijgt? Vindt u de huidige regeling en opvangnormen, voor zowel gehuwde ouders als ongehuwde ouders, adoptieouders en duomoeders, te verdedigen uitgaande van het gelijkheidsbeginsel? Zo ja, kunt u dat beargumenteren? Zo nee, waarom niet?

Kent u het kritiekpunt van de Committee on the Elimination of Discrimination against Women van de Verenigde Naties (CEDAW) op de huidige regeling voor gehuwde stellen, die stelt dat de huidige regeling in strijd is met het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen?² Deelt u de mening van CEDAW dat de huidige regeling de gehuwde vrouw achterstelt? Zo nee, waarom niet?

¹ Kamerstukken II, 33 400 VI, nr. 84.

² Report Committee 2001, p. 67, nr. 223–224.

Antwoord 2, 3 en 4

De huidige regeling geeft ouders de mogelijkheid om voor hun eerste kind een keuze te maken welke van hun beider geslachtsnamen het zal krijgen. Het maken van de keuze is niet verplicht: de wet biedt een vangnetnorm voor ouders die geen keuze maken. Die geldt zowel voor de gevallen waarin de ouders geen behoefte hebben aan het maken van een keuze als voor de gevallen waarin de ouders het niet eens kunnen worden over de geslachtsnaam van het kind. De vangnetnorm houdt in dat het kind van de met elkaar gehuwde of geregistreerde ouders de naam van de vader of de duomoeder krijgt. Het kind van niet met elkaar gehuwde of geregistreerde ouders krijgt de naam van de geboortemoeder. Iets meer dan de helft van de eerste kinderen wordt buiten huwelijk/geregistreerd partnerschap geboren. Dat betekent dat als met elkaar gehuwde/ geregistreerde ouders afzien van het maken van een keuze, hun eerste kind de naam van de vader of de duomoeder krijgt en als ongehuwde/ongeregistreerde ouders afzien van een keuze het kind de naam van de geboortemoeder krijgt. Daarmee pakt de vangnetnorm grosso modo evenredig uit. Ik acht dat vanuit het gelijkheidsbeginsel verdedigbaar. Ik ben bekend met de opvatting van de *Committee on the Elimination of Discrimination against Women van de Verenigde Naties (CEDAW)* over de huidige vangnetnorm. Het Comité constateert dat als de ouders het niet eens kunnen worden over de geslachtsnaam van het kind, de wil van de vader de doorslag geeft. Dat is slechts in zoverre juist dat het kind bij gebreke van een gezamenlijke naamskeuze de geslachtsnaam van de vader of de duo-moeder krijgt als de ouders met elkaar zijn gehuwd of in een geregistreerd partnerschap zijn verbonden. Voor buiten huwelijk of geregistreerd partnerschap geboren kinderen geldt juist het omgekeerde, namelijk dat het kind bij het uitblijven van een gezamenlijke keuze van de ouders de naam van de geboortemoeder krijgt. Gelet op de ongeveer gelijke verdeling van de aantallen kinderen die binnen en buiten huwelijk/geregistreerd partnerschap worden geboren, acht ik de huidige regeling in balans en recht doen aan de rechten van alle ouders, zowel mannen als vrouwen. Een alternatief zou kunnen zijn om alle ouders te verplichten tot het maken van een expliciete keuze. Dat zou echter betekenen dat alle ouders die nu tevreden zijn over de wettelijke vangnetnorm voor hun situatie, een akte van naamskeuze zouden moeten laten opmaken. Ik acht het opleggen van een dergelijke extra administratieve last voor alle ouders die hun eerste kind krijgen disproportioneel. Bovendien zou het introduceren van deze verplichting geen oplossing bieden voor ouders die het niet eens kunnen worden over de geslachtsnaam die het kind zal krijgen, zodat een vangnetnorm noodzakelijk blijft.

Vraag 5

Wat vindt u van de aanbeveling van de Werkgroep liberalisering naamrecht om een schriftelijke naamkeuze mogelijk te maken voor ouders?³ Vindt u ook dat de huidige procedure, waarbij een gehuwde moeder tijdens de zwangerschap of in de kraamtijd persoonlijk naar de ambtenaar van de burgerlijke stand moet komen of via een notariële akte moet machtigen, aan modernisering toe is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Als ouders hun eerste kind verwachten, zullen zij over veel zaken moeten nadenken en, afhankelijk van hun persoonlijke situatie, veelal de nodige stappen moeten zetten om hun toekomstige gezin de juridische vorm te geven die zij wensen. Eén van die stappen is het eventueel doen van een naamskeuze. In de praktijk regelen ouders dit soort dingen voor de geboorte. Wie dat niet heeft gedaan, kan de naamskeuze alsnog doen op het moment van de geboorteaangifte. Mij is niet gebleken dat ouders in de praktijk niet in staat zijn hun gezamenlijke keuze tijdig te doen.

Vraag 6

Wat vindt u van de aanbeveling van de Werkgroep liberalisering naamrecht om de keuzemogelijkheden te verruimen door ouders de mogelijkheid te geven om naast de geslachtsnaam van de vader óf die van de moeder te

³ Kamerstukken II, 32 123 VI, nr. 121.

kiezen voor een combinatie van de geslachtsnamen van de vader en de moeder in een vrij te bepalen volgorde? Vindt u dat een dubbele geslachtsnaam tot de mogelijkheden zou moeten behoren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Wij kennen in Nederland niet de traditie van een dubbele geslachtsnaam. Het is mij bekend dat de mogelijkheid van een keuze voor een dubbele geslachtsnaam voor sommige ouders een aantrekkelijke optie zou zijn. Anderen hechten echter weer aan het behoud van de Nederlandse traditie om de geslachtsnaam van één van de ouders te hebben. In de maatschappij is voornamelijk geen consensus waarneembaar over de vraag of de mogelijkheid van de dubbele naam in Nederland moet worden ingevoerd. Het heeft daarom mijn voorkeur om het Nederlandse systeem van het dragen van de geslachtsnaam van één van de ouders te handhaven.

Vraag 7

Bent u bereid de aanbevelingen van het rapport Werkgroep liberalisering naamrecht mee te nemen in de aangekondigde onderzoeken op het gebied van personen- en familierecht? Zo nee, welke stappen gaat u dan ondernemen met de aanbevelingen omtrent de liberalisering en modernisering van het naamrecht?

Antwoord 7

In mijn brief van 22 maart 2018 aan uw Kamer heb ik aangegeven welke onderzoeken op het gebied van het personen- en familierecht zullen worden uitgevoerd (*Kamerstukken II/2017/18*, 33 836,⁴). Ik heb aan de Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht gevraagd in haar advisering over het meerouderschap aandacht te besteden aan eventuele knelpunten met betrekking tot het conflictenrecht namen.

⁴ Kamerstukken II, 32 123 VI, nr. 121.